

Een Mariabeeld in Wormer

Zo ongeveer vijf en dertig jaar geleden stoft een schildersleerling op de zolder van de schilderswerkplaats van perceel 238 te Wormer, een oud en vuil Mariabeeld af, dat daar al reeds vele jaren heeft gelegen. Ieder jaar opnieuw als de schoonmaaktijd wordt ingeluid wordt dit werk gedaan en het beeld na behandeld te zijn weer in het vergeten hoekje teruggelegd. Maar als de schildersleerling met de jaren is opgegroeid tot een volslagen man en dan de zaak van zijn oude baas met woonhuis, werkplaats en alle benodigdheden, die voor dit vak dienen, overneemt, komt hij tot de ontdekking, dat ook het oude vuile Mariabeeld van eigenaar is verwisseld. Hoewel het beeld vele jaren reeds zijn interesse heeft, blijft het toch nog vele jaren op de zolder liggen, zonder dat er veel aandacht aan besteed wordt. Pas wanneer de oude werkplaats vervangen wordt door een nieuwe, komt ook het oude beeld uit zijn jarenlange schuilhoek vandaan en trekt het meer en meer de aandacht van de eigenaar. Dan in 1936 besluit de heer H. Floore, die hier bedoeld wordt, het beeld eens goed onderhanden te nemen en de verf- en laklagen, tevens het vuil, dat door de jaren heen zich als een korst in de groeven en draperieën van

het beeld heeft vastgezet, te verwijderen. Het wordt een kolossaal werk om de $\pm$ 1cm dikke verf en laklagen er af te nemen, zonder dat het fraaie snijwerk, dat ook nog kleedranden van verhoogd snij werk heeft, niet te beschadigen. Langzaam vordert het werk dan ook en komt het beeld na vele uren arbeiden, van voorzichtig steken, krabben en afschuren in zijn natuurlijke vorm en kleur te voorschijn. Maar het is een dankbaar werk geweest als het beeld daar dan eindelijk staat. Want hier staat een kunstwerk, dat gelukkig voor de ondergang behouden bleef. Tegelijkertijd heeft de heer Floore de kleuren bepaald, die de eerste laag vormden, ook om ze voor altijd te bewaren en zo nodig weer aan te brengen, maar niet alvorens het geheel aan een deskundig onderzoek

is onderworpen. En nu dan de vraag: welk resultaat heeft dit onderzoek wel gehad?

Hierin kunnen wij kort zijn, want al is er wel een vermoeden uit te spreken, definitiefs is er wat herkomst, enz. betreft echter niets te zeggen. Aan de opbouw, beelding en de kleurlagen kunnen wij vaststellen, dat het uit de renaissancetijd¹ dateert en dus tot de laat zeventiende-eeuwse kunst gerekend kan worden. Dat het in de een of andere R. K. kerk aan een kolom of muur bevestigd geweest is, kunnen we opmaken uit de bedoeling, die de ijzeren haak gehad moet hebben, die achter in het beeld is aangebracht. Doch in welke kerk het beeld getroond heeft, of wel in de oude RK. kerk van Wormer of in die van Jisp is niet vast te stellen. Maar het valt zeker aan te nemen, dat het in een van deze twee gehangen heeft.

Daar echter in het jaar 1732 de statie Jisp door het heengaan van haar pastoor werd opgeheven, is het heel best mogelijk, dat geestdriftige parochianen het beeld hebben medegenomen en in bewaring hielden in de hoop op betere tijden. Doordat de katholieken van toen af aan bij de statie Wormer werden ingelijfd, is het tevens aanneemelijk, dat gelijk met de verhuizingen, die door deze ommekeer niet uitgesloten bleven, omdat velen dicht bij hun parochiekerk wilden wonen, het beeld is meegekomen naar Wormer. De toestand na de reformatie zal er zeer zeker toe hebben bijgedragen, dat het niet in het openbaar werd vertoond en dus zoveel mogelijk verborgen bleef. In het jaar 1937, nadat het schoongemaakt en van een nieuwe verflaag voorzien was, is het oude kunststuk met enige plechtigheid in de tegenwoordige R. K. kerk van Wormer opgesteld, waar het zich heden ten dage nog bevindt. Een kunstwerk mag het zeker genoemd worden, en dit valt op te maken uit het feit, dat het uit één stuk gesneden is (ook armen en handen) en wel uit perenbomenhout. Bij een scherpe beschouwing van het beeld, kan men zien, hoe vaardig hier de schulpbeitel de draperiepartijen, handen enz. enz. heeft bewerkt. Geheel verantwoord zijn ook de opsnijversieringen, die met de plooien van het kleed mee afdalen naar het voetstuk. De gezichten, zowel van Maria als die van haar Goddelijk Kind, geven door vorm en opbouw, een pure weergave van de zeventiende-eeuwse kunst. Ook de gelaatsuitdrukkingen heeft de kunstenaar treffend weten te verkrijgen. Slechts

¹ Of uit de tijd van de Barock? — *Red.*

één enkele oogopslag naar het gelaat van Maria, licht voor ons een tikje van de sluier op, met welk een innerlijke tederheid zij haar Goddelijk Kind gezien en verzorgd moet hebben. En wanneer het zonlicht dan, door de kleurrijke kerkraden heendringt en het oude beeld als door een zilver waas bedekt, is het of een tevreden glimlach op haar gelaat komt en zij zich dankbaar toont voor haar behoud. Gelukkig heeft dit beeld niet het lot gedeeld van de beschuittoren en is voor ons en voor ons nageslacht gespaard gebleven. Jammer is echter, dat het beeld m.i. zeer onsmakelijk en onvakkundig geplaatst is. Een zo'n schoon kunstwerk komt zeker een betere plaats toe. H. F. v. STRAATEN